

Zadanie 1. (0–3 pkt)

...../3

Wymień nazwy trzech kategorii (grup) towarów, które są objęte w Polsce podatkiem akcyzowym. (Nazwy pojedynczych wyrobów akcyzowych nie są uznawane za poprawne odpowiedzi).

- .....
- .....
- .....

Zadanie 2. (0–6 pkt)

...../6

Podaj pełne nazwy podatków opisanych skrótami VAT, PIT, CIT, oraz procentowy wymiar najwyższych stawek przewidzianych aktualnie dla tych podatków od podatników mających swoją siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

VAT – .....

Podstawowa stawka: ..... %.

PIT – .....

Podstawowa stawka: ..... %.

CIT – .....

Podstawowa stawka: ..... %.

Zadanie 3. (0–4 pkt)

...../4

Zaznacz poprawne dokończenie zdań 1–4.

1. Rada Ministrów przedkłada Sejmowi projekt ustawy budżetowej na rok następny najpóźniej

- A. na sześć miesięcy przed rozpoczęciem roku budżetowego.
- B. na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku budżetowego.
- C. na trzy tygodnie przed rozpoczęciem roku budżetowego.
- D. na trzydzieści dni przed rozpoczęciem roku budżetowego.

2. Inicjatywa ustawodawcza w zakresie ustawy budżetowej przysługuje

- A. wyłącznie Sejmowi RP.
- B. Radzie Ministrów i Prezydentowi RP.
- C. wyłącznie Radzie Ministrów.
- D. Radzie Ministrów i Sejmowi RP.

3. Rada Ministrów przedkłada Sejmowi sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej

- A. w ciągu dwóch miesięcy od zakończenia roku budżetowego.
- B. w ciągu trzech miesięcy od zakończenia roku budżetowego.
- C. w ciągu pięciu miesięcy od zakończenia roku budżetowego.
- D. w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia roku budżetowego.

4. Ustawa o prowizorium budżetowym może określać dochody i wydatki państwa w okresie

- A. krótszym niż jeden miesiąc.
- B. krótszym niż trzy miesiące.
- C. krótszym niż pół roku.
- D. krótszym niż rok.

Zadanie 4. (0–5 pkt)

...../5

Wyjaśnij poniższe pojęcia

Produkt krajowy brutto –

.....

.....

.....

Wzrost gospodarczy –

.....

.....

.....

Inflacja –

.....

.....

.....

Recesja –

.....

.....

.....

Hossa –

.....

.....

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdań 1–3.

...../3

1. Kadencja Prezesa Narodowego Banku Polskiego trwa

- A. 4 lata.
- B. 5 lat.
- C. 6 lat.
- D. 9 lat.

2. Prezesem Narodowego Banku Polskiego obecnie jest

- A. Marek Belka.
- B. Adam Glapiński.
- C. Krzysztof Kwiatkowski.
- D. Leszek Balcerowicz.

3. Najwyższy obecnie nominal banknotu polskiej waluty, który funkcjonuje w obiegu, to

- A. 100 zł.
- B. 200 zł.
- C. 500 zł.
- D. 1000 zł.

Zadanie 6. (0–8 pkt)

Wymień i opisz wybrane przez siebie dwie funkcje ekonomiczne i dwie funkcje społeczne pieniądza.

...../8

Funkcje ekonomiczne:

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Funkcje społeczne:

- .....
.....
.....
.....
.....
- .....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 7. (0–6 pkt)

...../6

Wymień i opisz trzy przykłady działań Narodowego Banku Polskiego jako banku centralnego.

Przykład 1: .....

Opis: .....

.....
.....
.....

Przykład 2: .....

Opis: .....

.....
.....
.....

Przykład 3: .....

Opis: .....

.....
.....
.....

Zadanie 8. (0–2 pkt)

...../2

Zdefiniuj pojęcia obligacji i akcji oraz wyjaśnij różnice między tymi pojęciami.

definicje:

.....

.....

.....

.....

różnice:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (0–4 pkt)

...../4

Podaj nazwy instytucji, których loga (symbole graficzne) zostały przedstawione zdjęciach A–D.

A

<https://pl.wikipedia.org>

Instytucja: .....

B

<https://pl.wikipedia.org>

Instytucja: .....

C

<https://pl.wikipedia.org>

Instytucja: .....

D

<https://www.wrp.pl/krus-informuje-6/>

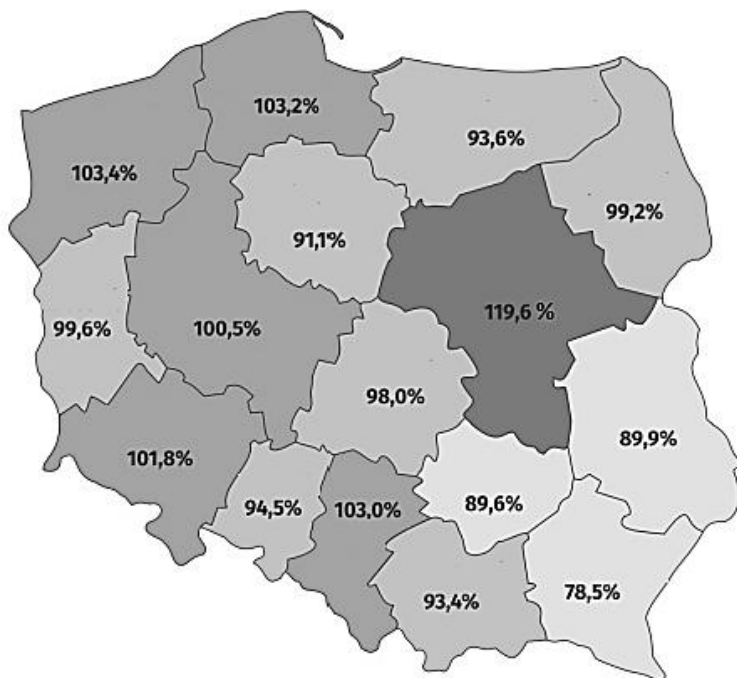
Instytucja: .....

Zadanie 10. (0–3 pkt)

Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenia A–B.

...../3

Mapa. Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu na 1 osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej (Polska = 100) w 2017 roku.

Na podstawie: <https://ocdn.eu>

A. Podaj nazwy dwóch województw, w których wskaźnik przeciętnego dochodu na 1 osobę był w 2017 roku najniższy.

- .....
- .....

B. Podaj nazwę województwa, w którym wskaźnik przeciętnego dochodu na 1 osobę był w 2017 roku najbardziej zbliżony do średniej krajowej.

- .....

Zadanie 11. (0–2 pkt)

Scharakteryzuj dwa przykłady działań z tzw. szarej strefy w gospodarce.

...../2

Przykład 1.:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przykład 2.:

.....

.....

.....

.....

.....

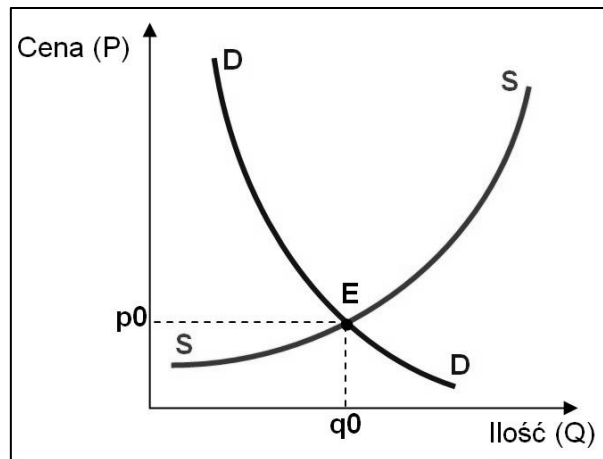
.....

Zadanie 12. (0–3 pkt)

Na podstawie wykresu i własnej wiedzy wykonaj polecenia A–B.

...../3

Wykres przedstawiający mechanizm równowagi rynkowej

Na podstawie: <https://mfiles.pl/pl>

A. Podaj nazwę krzywych, które zostały oznaczone na wykresie literami S i D.

Krzywa S – .....

Krzywa D – .....

B. Odnosząc się do wykresu, wyjaśnij działanie ceny jako regulatora rynku.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 13. (0–1 pkt)

Napisz, jakie pojęcie zostało zdefiniowane w zacytowanym źródle.

...../1

Kodeks pracy [fragment]

[...] działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi, polegające na uporczywym i długotrwałym nękaniu lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu współpracowników.

Kodeks pracy. DZIAŁ CZWARTY. Obowiązki pracodawcy i pracownika.
Rozdział I. Obowiązki pracodawcy. Art. 94³, § 2.

.....

Zadanie 14. (0–3 pkt)

Wymień trzy przykłady działań o charakterze korupcyjnym.

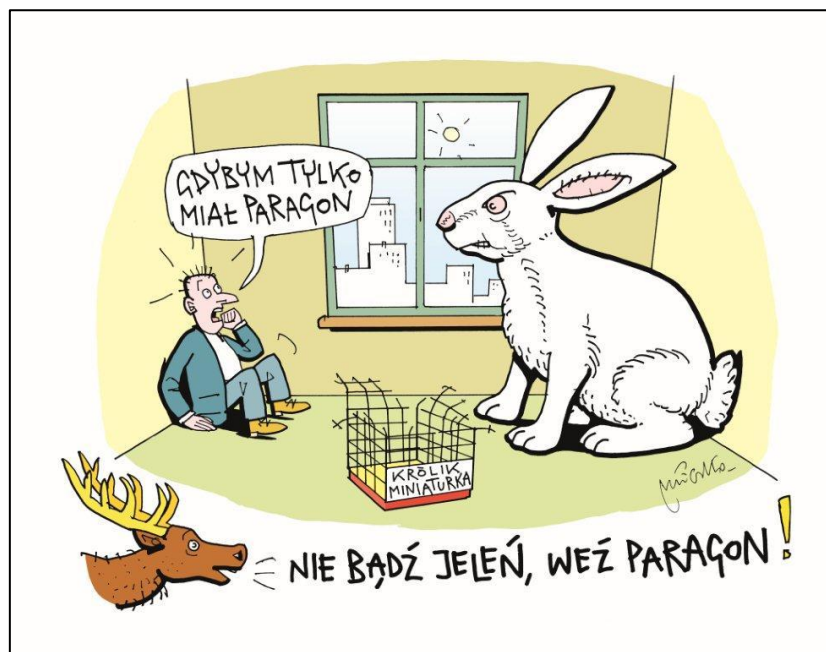
...../3

- .....
- .....
- .....

Zadanie 15. (0–2 pkt)

...../2

Plakat akcji Ministerstwa Finansów

<https://www.mf.gov.pl>

Wyjaśnij przesłanie plakatu, interpretując jego wszystkie elementy graficzne i tekstowe.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. (0–3 pkt)

Scharakteryzuj trzy przykłady zagrożeń, na jakie narażeni są nieletni użytkownicy Internetu.

...../3

Przykład 1.: .....

.....
.....
.....
.....

Przykład 2.: .....

.....
.....
.....
.....
.....

Przykład 3.: .....

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 17. (0–12 pkt)

...../12

Scharakteryzuj odpowiedzialność nieletnich za popełnienie czynów karalnych według punktów a – d. W swojej wypowiedzi uwzględnij treści zawarte w artykule G. Grabarczyk: *Odpowiedzialność nieletnich w polskim prawie karnym*, wymienionym w obowiązkowej literaturze programu konkursu.

a) Podaj prawne rozumienie terminu „nieletni” – podaj dwa wyjaśnienia. (0–2 pkt)

1.....
.....
.....
.....

2.....
.....
.....
.....

b) Scharakteryzuj sześć środków (wychowawczych i poprawczych) stosowanych przez sąd wobec nieletnich (0-6 pkt)

1.....
.....
.....
.....
.....

2.....
.....
.....
.....
.....

3.....
.....
.....
.....
.....

4.....
.....
.....
.....
.....

5.....
.....
.....
.....
.....

6.....
.....
.....
.....
.....

c) Podaj dolne granice wieku, od których nieletni ponosi odpowiedzialność karną. (0-2)

- **za popełnienie czynu zabronionego:**

.....

- **za popełnienie ciężkiego przestępstwa:**

.....

d) Wymień cztery ciężkie przestępstwa, za które nieletni mogą być karani przez sąd jak dorośli (0-2)

1.....
.....

2.....
.....

3.....
.....

4.....
.....